

**Zpráva o činnosti
Českého báňského úřadu
a obvodních báňských úřadů
za rok 2021**

Obsah

Úvod	2
1. ORGÁNY SBS	3
2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE	8
3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI	9
4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ.....	14
5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY	17
6. PŘEHLED ČINNOSTÍ.....	18
Správní činnost	18
Evidenční činnost.....	19
Legislativní a právní činnost	20
Správa úhrad	22
Finanční rezervy	25
OBÚ jako jiný stavební úřad	26
Kontrolní činnost	27
Sankce	28
7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH	29

Příloha   Informace o stavu bezpečnosti v hornictví a při nakládání s výbušninami
za rok 2021.

Úvod

Předkládaná zpráva poskytuje přehled o činnosti orgánů státní báňské správy České republiky v roce 2021.

Orgány státní báňské správy (dále jen „SBS“) tvoří Český báňský úřad (dále jen „ČBÚ“) a osm obvodních báňských úřadů (dále jen „OBÚ“).

V roce 2021 SBS plnila úkoly stanovené zákony a vládou, zejména v oblasti hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem, nakládání s výbušninami a jejich prekurzory a používání pyrotechnických výrobků k ohňostrojným pracím, nakládání s těžebními odpady, jakož i správu úhrad z dobývacích prostorů a správu úhrad z vydobytých nerostů.

V průběhu roku 2021 SBS v Agendovém informačním systému SBS přešla u dalších modulů ze zkušebního do ostrého provozu. Agendový informační systém SBS prakticky umožnil SBS i v roce 2021 neomezené plnění činnosti v období mimořádných opatření k ochraně obyvatelstva před šířením nemoci COVID-19 a ukázal se jako silný nástroj pro zkvalitnění činnosti SBS a zlepšení komunikace uvnitř úřadu i navenek.

Trvalou prioritou SBS je nepolevit v úsilí zůstat specializovaným, profesionálním, odborně fundovaným a respektovaným úřadem.

Významnou skutečností loňského roku je, že v dozorovaných organizacích poprvé v historii nedošlo k žádnému smrtelnému úrazu. Je to výsledek, za kterým stojí spojené úsilí zaměstnanců, zaměstnavatelů, odborových organizací i dozoru SBS, ale zároveň obrovská výzva do budoucna tento stav zachovat s ohledem na nepředvídatelná rizika, která při dobývání nerostů a nakládání s výbušninami přetrvávají.

1. ORGÁNY SBS

ČBÚ je na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (dále jen „ČR“), ústředním orgánem státní správy. Působnost SBS je upravena zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 61/1988 Sb.“), a některými dalšími zákony.

V čele ČBÚ stojí předseda, kterého jmenuje a odvolává vláda ČR. ČBÚ, jakožto ústřední orgán státní správy, je správcem kapitoly 348 státního rozpočtu. Zajišťuje osobní a věcné potřeby ČBÚ i OBÚ.

Celkový počet a rozdělení zaměstnanců (zákon o státní službě a zákoník práce) je uveden v tabulce č. 1.

ZAMĚSTNANCI SBS CELKEM (počet systemizovaných míst)	193
<i>státní zaměstnanci</i>	133
<i>zaměstnanci podle zákoníku práce</i>	60

Tabulka 1 Celkový počet a rozdělení zaměstnanců SBS

Výkon činnosti, kterou provádí SBS, vyžaduje vysokou odbornou kvalifikaci, proto 125 zaměstnanců musí mít podle systemizace vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 133 míst státních zaměstnanců je 23 ústředních báňských inspektorů, 80 obvodních báňských inspektorů, 11 referentů vykonávajících ekonomické činnosti a správu úhrad z dobývacího prostoru a vydobytých nerostů, 10 právníků-legislativců a 9 míst v kategorii ostatní (personalisté, referenti báňské správy, bezpečnostní ředitel a interní auditor).

Vymezení činnosti orgánů SBS

Kompetence a úkoly orgánů SBS jsou založeny zejména v těchto zákonech v planém znění:

- zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě,
- zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon),
- zákon č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů,
- zákon č. 83/2013 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití,
- zákon č. 259/2014 Sb., o prekurzorech výbušnin a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prekurzorech výbušnin),
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon),
- zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh.

Úkoly orgánů SBS jsou dále upraveny např. v zákoně o pyrotechnice, v zákoně stavebním, v zákoně o zbraních, v zákoně o technických požadavcích na výrobky a v dalších.

Při své činnosti orgány SBS používají zejména správní řád, daňový řád, zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a kontrolní řád.

Orgány SBS zajišťují výkon správních a dozorových aktivit v mnoha oblastech. Základními oblastmi, ve kterých vykonávají orgány SBS svoji působnost, jsou:

- hornická činnost,
- činnost prováděná hornickým způsobem (např. dobývání nevyhrazených nerostů, podzemní stavitelství),
- ochrana a využití nerostného bohatství,
- nakládání s těžebními odpady,
- nakládání s výbušninami,
- prekurzory výbušnin,
- ohňostrojné práce,
- podzemní objekty,
- technická zařízení,
- bezpečnost a ochrana zdraví při práci a bezpečnost provozu (dále jen „BOZP a BP“),
- správa úhrad z dobývacích prostorů a vydobytých nerostů,
- ukládání a vybírání pokut za porušení právních předpisů,
- kvalifikace a regulované profese.

Činnost ČBÚ

ČBÚ provádí správní a dozorové činnosti, včetně činnosti kontrolní a evidenční; plní též úkoly nadřízeného správce daně podle daňového řádu ve věcech úhrad podle horního zákona. V rámci procesů územně plánovacích vydává stanoviska k politice územního rozvoje a k zásadám územního rozvoje.

ČBÚ je prvoinstančním orgánem v oblasti uznávání odborných kvalifikací, a rovněž v oblasti obchodování s výbušninami, pro něž vydává povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin.

ČBÚ jakožto ústřední orgán státní správy zejména:

- metodicky řídí OBÚ,
- rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím OBÚ,
- připravuje a tvoří právní předpisy,
- nakládá s majetkem státu,
- zajišťuje mezinárodní a meziresortní spolupráci,
- sestavuje rozpočet kapitoly 348 - ČBÚ.

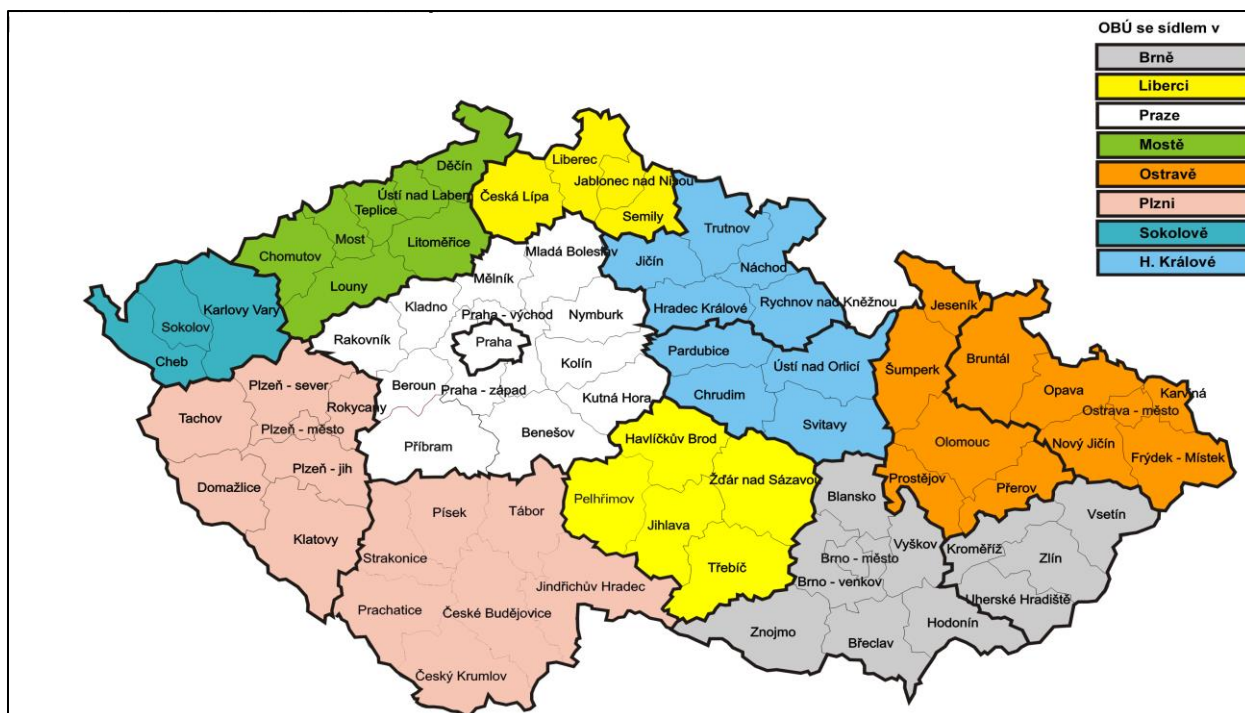
Činnost OBÚ

OBÚ jsou prvoinstančními orgány SBS a plní zejména tyto úkoly:

- rozhodují o stanovení, změnách a zrušení dobývacích prostorů,
- rozhodují o povolení hornické činnosti,
- povolují dobývání ložisek nevyhrazených nerostů,
- schvalují v rámci povolování otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek návrh na vytvoření finančních rezerv pro vypořádání důlních škod a na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání a rozhodují o jejich čerpání,
- schvalují návrh na vytvoření rezervy finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem,
- rozhodují o povolení trhacích prací malého a velkého rozsahu,
- povolují ohňostrojné práce,
- rozhodují o žádosti o povolení pro nabývání, držení nebo používání prekurzorů výbušnin a rozhodují i o jeho odejmutí,
- posuzují odbornou způsobilost pracovníků k výkonu vybraných funkcí a vydávají jim osvědčení nebo oprávnění k výkonu funkcí, popřípadě jim tato osvědčení nebo oprávnění odnímají,
- vykonávají kontrolní činnost nad BOZP a BP v organizacích provádějících hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem nebo nakládajících s výbušninami, nad sledovatelností výbušnin a nad prováděním ohňostrojných prací,
- ukládají sankce za porušení právních předpisů,
- provádějí správu úhrad z dobývacích prostorů a vydobytých nerostů,
- schvalují služební řády závodních báňských záchranných stanic,
- dotčeným orgánem pro zákonem stanovené záměry,
- v dobývacích prostorech vykonávají působnost jiného stavebního úřadu.

Místní působnost OBÚ

Místní působnost OBÚ stanoví zákon č. 61/1988 Sb. Sídla těchto úřadů jsou stanovena vyhláškou č. 394/2011 Sb., o sídlech OBÚ. Hranice působnosti jednotlivých OBÚ znázorňuje obrázek č. 1.

Obrázek 1 Hranice působnosti jednotlivých OBÚ.

Územní struktura OBÚ je v zájmu zajištění efektivního výkonu státní správy stanovena tak, že úřední obvod jednoho OBÚ tvoří nejvýše dva kraje.

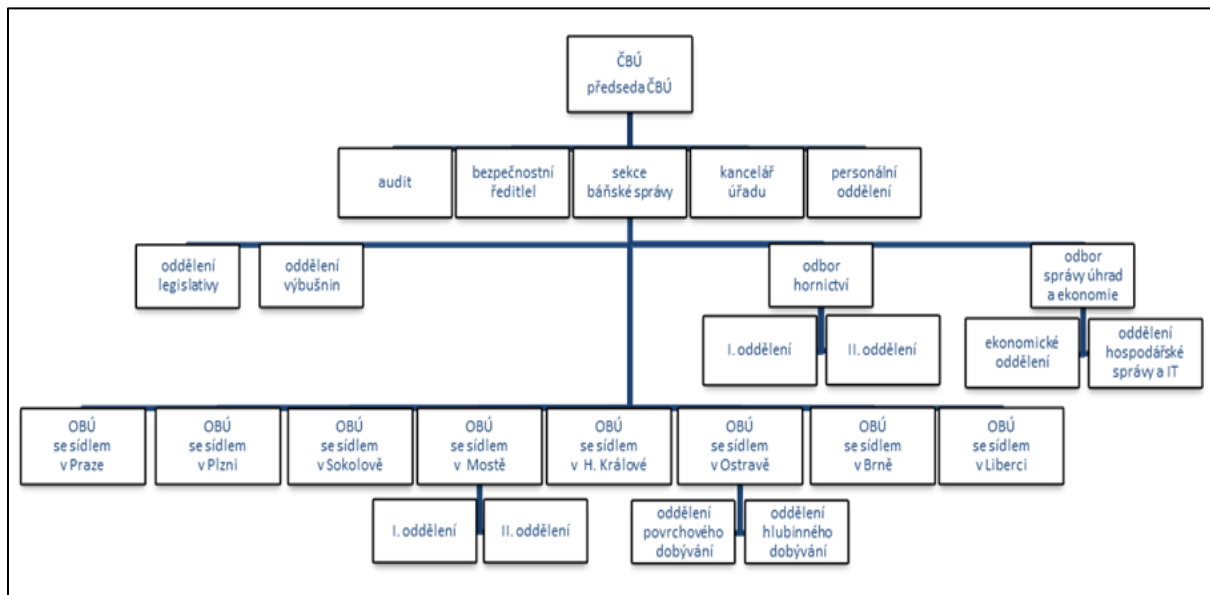
V ČR působí OBÚ pro území:

1. Hlavního města Prahy a kraje Středočeského, se sídlem v Praze,
2. krajů Plzeňského a Jihočeského, se sídlem v Plzni,
3. kraje Karlovarského, se sídlem v Sokolově,
4. kraje Ústeckého, se sídlem v Mostě,
5. krajů Královéhradeckého a Pardubického, se sídlem v Hradci Králové,
6. krajů Jihomoravského a Zlínského, se sídlem v Brně,
7. krajů Moravskoslezského a Olomouckého, se sídlem v Ostravě,
8. krajů Libereckého a Vysočina, se sídlem v Liberci.

Sídla OBÚ jsou tradičně umístěna tak, aby byla co nejbližší centrům provozování hornické činnosti, popř. výroby výbušnin. V případě OBÚ se sídlem v Liberci byl do jeho působnosti zařazen kraj Vysočina z důvodu odborného zaměření tohoto úřadu na dobývání uranových rud, jejichž ložiska se nacházejí právě na Liberecku a na Vysočině. S ohledem na ukončení dobývání uranových rud v kraji Vysočina připravil ČBÚ novelu zákona č. 61/1988 Sb., kterým se ruší OBÚ se sídlem v Liberci a jeho místní příslušnost přebírá OBÚ se sídlem v Hradci Králové. Novela zákona s navrhovanými změnami v působnosti OBÚ je nyní projednávána vládou ČR.

Organizační struktura a řízení SBS

Organizační struktura SBS je znázorněna na obrázku č. 2.

Obrázek 2 Organizační struktura SBS.

Základním služebním předpisem, který upravuje výchozí zásady organizace a řízení orgánů SBS, je Organizační řád. Další opatření předsedy ČBÚ upravují zejména:

- plán řídicí, kontrolní a legislativní činnost (hlavní úkoly) na příslušný kalendářní rok,
- pracovní řád,
- podmínky výkonu a rozsah nepřetržité inspekční služby báňských inspektorů SBS,
- postup při prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod v organizacích podléhajících vrchnímu dozoru SBS,
- postup pro ověřování odborné způsobilosti nebo uznávání odborné kvalifikace,
- spisovou službu,
- fyzickou bezpečnost technických prostředků v oblasti ochrany utajovaných informací,
- postup pro hospodaření s majetkem státu,
- postup při zadávání veřejných zakázek,
- správu úhrad,
- chování úředníků a zaměstnanců SBS vůči veřejnosti (etický kodex),
- vzdělávání zaměstnanců,
- vedení evidencí pro výkon jednotlivých agend.

2. DOZOROVANÉ ORGANIZACE

SBS dozoruje zejména 1 556 organizací¹ oprávněných provádět hornickou činnost v rozsahu otvírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek, nebo hornickou činnost v rozsahu zajišťování a likvidace starých důlních děl, nebo dobývat ložiska nevyhrazených nerostů. Další organizace z hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem prováděly např. vrtání studní, protlaky, podzemní stavby atd.

SBS dozoruje také subjekty nakládající s výbušninami (zpravidla se jedná o fyzické podnikající a právnické osoby s koncesí pro provozování živnosti v rozsahu výzkum, vývoj, výroba, zpracování, ničení, zneškodňování, nákup, prodej a skladování výbušnin a provádění trhacích prací). Z celkového počtu téměř 700 subjektů s danou koncesí jich dozoru SBS v průběhu roku 2021 podléhalo 120.

SBS rovněž dozoruje subjekty provádějící ohňostrojné práce.

K dozorovaným subjektům SBS rovněž patří ČBÚ evidovaných 157 vlastníků podzemních objektů nebo jimi pověřených provozovatelů. Podzemní objekty² jsou nejvíce situované v centrech velkých měst.

---

¹ § 3a zákona č. 61/1988 Sb., a § 5a zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

² Za podzemní objekty se považují podzemní prostory vytvořené ražením včetně jejich přístupových částí, jedná-li se např. o tunely a štoly metra, ostatní tunely a štoly, pokud jejich délka přesahuje 50 m, kolektory včetně jejich hloubených částí a spojovacích šachet, jiné prostory o objemu větším než 1000 m³ zpřístupněné veřejnosti nebo využívané k podnikatelské činnosti, stavby pro účely ochrany obyvatelstva, kanalizační stoky, odvodňovací a vodovodní štoly o světlem průřezu větším než 2 m², pokud jejich délka přesahuje 50 m, a bývalá stará nebo opuštěná důlní díla následně zpřístupněná veřejnosti nebo využívaná k podnikatelské činnosti.

3. DOZOROVANÉ ČINNOSTI

Dobývání ložisek nerostů

K dobývání ložisek vyhrazených nerostů je stanoveno 955 dobývacích prostorů. Dobývání ložisek vyhrazených nerostů bylo v roce 2021 prováděno hlubinným i povrchovým způsobem. Z energetických surovin byla hlubinným způsobem těžena ložiska černého uhlí. Z ostatních surovin bylo hlubinným způsobem těženo jedno ložisko břidlice.

Povrchově je z energetických surovin dobýváno veškeré hnědé uhlí a další ložiska ostatních surovin, zejména všechna ložiska ropy a zemního plynu.

Povrchovým způsobem byla dobývána všechna nevýhradní ložiska (šterkopísek, stavební hmoty aj.).

Údaje o těžbě stěžejních vyhrazených nerostů z předchozích pěti let jsou na základě údajů dozorovaných organizací a vedených Českou geologickou službou zřejmé z tabulky č. 2 Přehled o úbytku zásob stěžejních vyhrazených nerostů vydobytím (čistá těžba) a v roce 2022 o zbývajících vytěžitelných zásobách povolených OBÚ k vydobytí.

NEROST	ÚBYTEK ZÁSOB VYDOBYTÍM (ČISTÁ TĚŽBA)					OBÚ POVOLENÉ ZÁSoby K VYDOBYTÍ (ZBÝVAJÍCÍ VYTĚŽITELNÉ ZÁSoby)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Černé uhlí [kt]	4 870	4 110	3 150	1 861	2 008	1 805
Hnědé uhlí a lignit [kt]	39 310	39 187	37 465	29 505	29 278	447 304
Ropa [tis. m ³]	107	109	81	105	83	2 071
Zemní plyn [mil. m ³]	171	182	146	138	153	624
Kaolin [kt]	3 669	3 622	3 474	3 069	3 454	84 595
Stavební kámen [tis. m ³]	12 776	14 142	14 057	14 248	14 883	513 154
Kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu [tis.m ³]	111	116	117	135	125	25 559
Šterkopísky, písky [tis.m ³]	6 198	6 500	6 204	6 477	6 582	126 786
Písky sklářské a slévárenské [kt]	1 311	1 302	1 254	1 154	1 298	46 567
Vápence [kt]	10 399	11 077	11 357	10 745	11 007	233 322
Cihlářské suroviny [tis.m ³]	678	825	694	560	647	25 992
Jíly a bentonity [kt]	791	746	798	680	655	13 252

Tabulka 2 Přehled o úbytku zásob stěžejních vyhrazených nerostů vydobytím (čistá těžba) a v roce 2022 zbývajících vytěžitelných zásobách povolených OBÚ k vydobytí.

Zvláštní zásahy do zemské kůry

Na území ČR je provozováno 9 podzemních zásobníků pro uskladňování plynu v přírodních horninových strukturách a v podzemních prostorech. Názvy zásobníků a jejich aktivní náplň (využitelný objem zásobníku plynu) sumarizuje tabulka č. 3.

NÁZEV ZÁSObNÍKU	AKTIVNÍ NÁPLŇ (mil. m³)
<i>Háje</i>	75
<i>Tvrdonice</i>	555
<i>Dolní Dunajovice</i>	905
<i>Lobodice</i>	177
<i>Štramberk</i>	470
<i>Třanovice</i>	530
<i>Dolní Bojanovice</i>	654
<i>Dambořice</i>	448
<i>Uhřice</i>	345
CELKEM	4 159

Tabulka 3 Názvy zásobníků pro uskladňování plynu a jejich aktivní náplň.

Dále jsou v ČR provozovány dvě úložiště nebezpečných odpadů na dolech Richard II u Litoměřic a Bratrství v Jáchymově, kde je v současné době naplněna kapacita skladovacích prostor. V určených podzemních prostorech jsou ukládány odpady pocházející ze zdravotnictví, průmyslu, zemědělství či výzkumu, které obsahují přirozeně se vyskytující radionuklidy.

Podzemní práce spočívající v hloubení důlních jam a studní, v ražení štol a tunelů, jakož i ve vytváření podzemních prostorů o objemu větším než 300 m³ horniny

Výkon dozoru SBS byl mj. zaměřen na tyto nejvýznamnější stavby v ČR:

- Inženýrsko geologický průzkum metra I.D v Praze, úsek PAD 4.
- Doplňkový geologický průzkum metra D v Praze – úsek VO-OL.
- Přeložka kanalizačních sítí pod Waltrovkou v Praze.
- Rekonstrukce kanalizačního sběrače v Praze Libni.
- Železniční stavba Sudoměřice – Votice.
- Modernizace trati Adamov – Blansko.
- Kabelový tunel Karlín.
- Oprava ostění kabelového tunelu v Praze – Holešovicích.
- Tramvajový tunel v Brně – Žabovřesky.

Těžební odpady

V evidenci SBS bylo v roce 2021 celkem 598 úložných míst, z tohoto počtu je 533 úložných míst uzavřených a 65 provozovaných. Z provozovaných úložných míst jsou dvě úložná místa zařazená v I. kategorii nebezpečí z hlediska vlivů na životy, lidské zdraví a životní prostředí (odkaliště po těžbě radioaktivních surovin).

Nakládání s výbušninami

ČBÚ a OBÚ vynakládaly nezanedbatelné úsilí na správní a kontrolní činnost související s nakládáním s výbušninami v civilním sektoru s cílem dostat zákonným kompetencím a přispět tak k zajištění vysoké míry ochrany života, zdraví a majetku, bezpečnosti provozu při nakládání s výbušninami, k zajištění vysoké kvality výbušnin na trhu ČR a k zamezení zneužívání výbušnin. Správní činnost ČBÚ a OBÚ obnášela především vydávání povolení k obchodním (vnitrostátním i mezistátním) transakcím s výbušninami, ověřování odborné způsobilosti žadatelů o oprávnění pro používání výbušnin a povolování trhacích prací. Kontrolní činnost ČBÚ a OBÚ se pak zaměřovala na ověřování plnění povinností ze strany subjektů zejména vyrábějících, zpracovávajících a skladujících výbušnin, provádějících trhací práce a dodávajících výbušnin na trh v ČR. Provozy, kde se nakládá s výbušninami v rozsahu výzkumu, výroby nebo zpracování a skladování výbušnin sumarizuje tabulka č. 4.

KRAJ	POČET PROVOZOVEN S OBJEKTY PRO VÝZKUM, VÝROBU NEBO ZPRACOVÁNÍ VÝBUŠNIN	POČET PROVOZOVEN SE SKLADY VÝBUŠNIN (MIMO PROVOZOVNY S OBJEKTY PRO VÝROBU A ZPRACOVÁNÍ VÝBUŠNIN)	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN
<i>Hlavní město Praha</i>	0	2	2
<i>Jihočeský kraj</i>	1	18	19
<i>Jihomoravský kraj</i>	3	9	12
<i>Karlovarský kraj</i>	0	6	6
<i>Kraj Vysočina</i>	0	20	20
<i>Královéhradecký kraj</i>	0	8	8
<i>Liberecký kraj</i>	1	4	5
<i>Moravskoslezský kraj</i>	3	7	10
<i>Olomoucký kraj</i>	0	7	7
<i>Pardubický kraj</i>	5	8	13
<i>Plzeňský kraj</i>	0	15	15
<i>Středočeský kraj</i>	3	27	30
<i>Ústecký kraj</i>	1	21	22
<i>Zlínský kraj</i>	11	1	12
CELKEM	28	153	181

Tabulka 4 Přehled známých provozoven s objekty určenými k nakládání s výbušninami v jednotlivých krajích ke dni 31. prosince 2021.

Zacházení s pyrotechnickými výrobky

Podle předpisů upravujících zacházení s pyrotechnickými výrobky spolupracoval ČBÚ s Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva při zajišťování školení žadatelů pro získání osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s těmito výrobky. Dále ČBÚ rozhodoval ve věci vydání nebo odnětí (zrušení) osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s pyrotechnickými výrobky v případě splnění nebo nesplnění požadavků stanovených zákonem č. 206/2015 Sb., o pyrotechnických výrobcích a zacházení s nimi a o změně některých zákonů (zákon o pyrotechnice), ve znění pozdějších právních předpisů. OBÚ se v rámci správní činnosti v oblasti zacházení s pyrotechnickými výrobky kategorie T2 nebo F4 zaměřovaly zejména na povolování provádění ohňostrojných prací v rámci své místní příslušnosti.

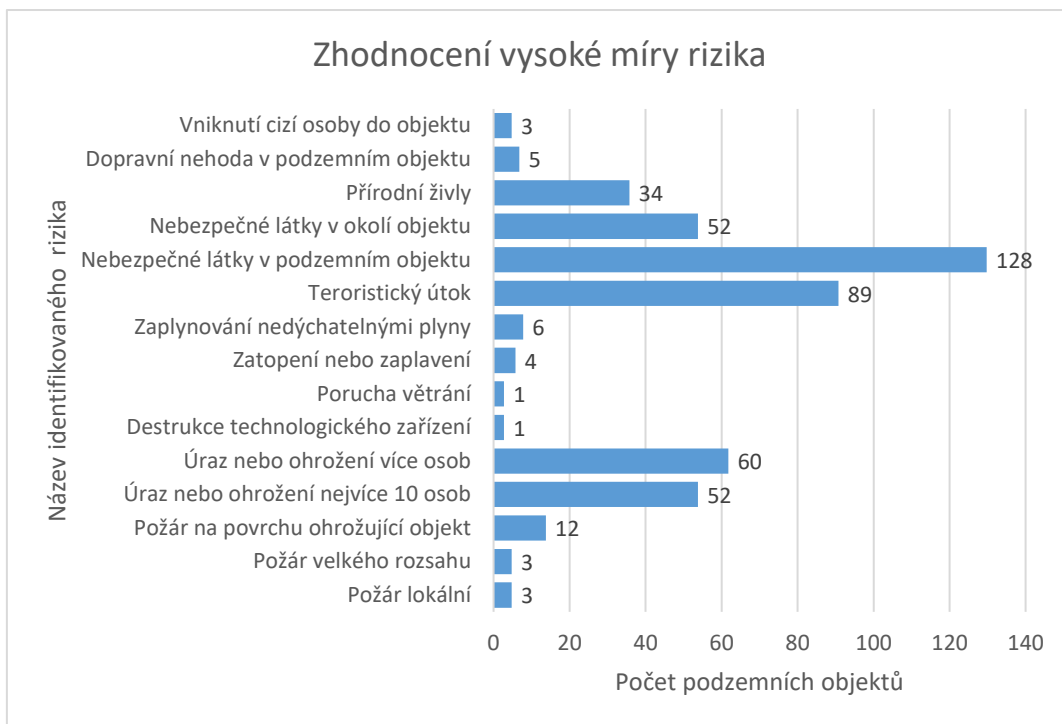
Nakládání s prekurzory výbušnin

ČBÚ v návaznosti na přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1148 ze dne 20. června 2019 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání, změně nařízení (ES) č. 1907/2006 a zrušení nařízení (EU) č. 98/2013 pokračoval v roce 2021 v rozsáhlé informační kampani zaměřené mj. na spolky a zájmové organizace zaměstnavatelů sdružující podniky, které zpřístupňují nebo používají prekurzory výbušnin, jakož i na významné subjekty z řad online tržišť, s cílem zvýšit povědomí o změnách v regulaci prodeje, držení a používání prekurzorů výbušnin, platných od 1. února 2021. Dále ČBÚ v průběhu roku 2021 poskytoval poradenství pro hospodářské subjekty a profesionální uživatele, čímž přispíval k předcházení zneužívání chemických látek a směsí k nedovolené výrobě výbušnin. Mezi neméně důležitou činnost ČBÚ v roce 2021 patřilo poskytování odborných konzultací Policii ČR při vyšetřování potenciálního zneužívání prekurzorů výbušnin a při prověřování oznámených podezřelých transakcí, významných zmizení a krádeží prekurzorů výbušnin.

Podzemní objekty

OBÚ dozorují zajišťování bezpečného stavu podzemních objektů. Pokud jsou v podzemních objektech zřízena nějaká pracoviště, provozovny, sklady či umístěna a provozována technická zařízení, nespádají v otázkách bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu pod vrchní dozor SBS.

SBS u pozemních objektů mj. eviduje výsledky vyhodnocených rizik. Rizika byla identifikována u celkového počtu 579 podzemních objektů o celkové délce 584 173 m. Přehled nejzávažnějších rizik je zřejmý z grafu na obrázku č. 3.

Obrázek 3 Zhodnocení vysoké míry rizika.

Z údajů uvedených v grafu na obrázku č. 3 je nepochybné, že nebezpečné látky v podzemním objektu patří mezi nejčastější a nejvyšší míru rizika.

Báňská záchranná služba

Báňskou záchrannou službu³ vykonávají 4 hlavní báňské záchranné stanice a 12 závodních báňských záchranných stanic.

Zajištění báňské záchranné služby je zákonnou povinností podnikatelů při provádění některých činností podle horních předpisů.

Na základě usnesení vlády č. 949 ze dne 21. září 2020 byl proveden převod jedné hlavní báňské záchranné stanice Ostrava z majetku OKD, a.s., na stát. ČBÚ bylo zároveň vládou uloženo zpracovat novou koncepci báňské záchranné služby, která by tuto skutečnost respektovala. ČBÚ koncepci zpracoval a předložil vládě dne 3. března 2021, ta ji vzala na vědomí usnesením č. 241 ze dne 15. března 2021.

Následně došlo k převodu závodních báňských záchranných stanic Libušín a Odolov pod organizaci DIAMO s. p.

³ Hlavním úkolem báňské záchranné služby je provádět práce a rychlé a účinné zásahy k záchraně lidských životů a majetku při haváriích včetně poskytování první pomoci v podzemí, zdolávání havárií a odstraňování následků havárií. Kromě těchto úkolů vykonává i jiné činnosti v nedýchacím nebo zdraví škodlivém prostředí a další speciální a rizikové práce, např. práce ve výškách nebo pod vodní hladinou.

4. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ

Poradenská činnost

Podle § 41 odst. 1 písm. i) zákona č. 61/1988 Sb. OBÚ při výkonu dozoru poskytují bezplatně poradenství zaměstnavatelům a zaměstnancům, jak vyhovět předpisům o zajištění BOZP a BP a technických zařízení.

Podle § 3b odst. 2 písm. d) cit. zákona mají zaměstnanci a zástupci zaměstnanců právo na konzultace se SBS. Tato práva jsou příležitostně využívána.

Spolupráce s odborovými svazy

SBS má uzavřené dohody o spolupráci s Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a s Odborovým svazem Stavba ČR. Každým rokem dochází k vyhodnocování uzavřených dohod, na kterém se projednávají výsledky pracovní úrazovosti a hledají nové přístupy, které by pomohly snížit úrazovost. V hodnoceném období spolupráce spočívala zejména v(e):

- účasti zástupců odborových svazů na zvláštních a specializovaných prověrkách,
- odborných konzultacích v otázkách BOZP a BP na vyžádání odborových svazů,
- účasti zástupců SBS na školeních, seminářích a výborech BOZP pořádaných odborovými svazy,
- vzájemné výměně informací o vývoji závažné úrazovosti a nehodovosti,
- poskytování informací o výsledcích šetření závažné úrazovosti a nehodovosti odborovým svazům,
- účasti zástupců odborových svazů při šetření příčin závažných pracovních úrazů a závažných událostí.

Spolupráce s oběma odborovými svazy má velmi pozitivní vliv na zvyšování úrovně BOZP a BP v dozorovaných společnostech.

Spolupráce s ostatními rezorty

Nad rámec běžné spolupráce s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a ostatními rezorty má ČBÚ uzavřené dohody o spolupráci se Státním úřadem inspekce práce, Státním úřadem pro jadernou bezpečnost, Ministerstvem zdravotnictví ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Policií ČR, Generálním ředitelstvím cel, Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a Technologickou agenturou ČR.

Spolupráce ve vědě a výzkumu

ČBÚ v souladu s ustanovením § 40 odst. 4 písm. g) zákona č. 61/1988 Sb. řídí a koordinuje vědu a výzkum v oblasti působnosti SBS. Výzkumné projekty jsou financované ze státních

prostředků. Mají nesporný přínos pro řídicí a rozhodovací procesy, legislativní a kontrolní činnost SBS, ale i pro BOZP a BP. ČBÚ uplatňuje své výzkumné potřeby v rámci programu Technologické agentury ČR-BETA 2 na období let 2017 - 2021, který byl prodloužen do roku 2024. V roce 2021 byly v přípravě a realizaci výzkumné projekty uvedené v tabulce č. 5.

IDENTIFIKACE	NÁZEV
TITXCBU033	<i>Stanovení optimální sestavy (varianty) uspořádání separátního větrání dlouhých ražených děl – projekt v realizaci.</i>
TITSCBU908	<i>Výzkum vlivu postupného zatápění karvinské dílčí pánve OKR důlní vodou s vysokou salinitou na ohrožení krajiny dotčené těžbou uhlí a stabilitu hlavních důlních děl – v realizaci.</i>
TITCBU913	<i>Výzkum možností využití moderních technologií ražby podzemních děl, zejména silničních a železničních tunelů, metodou TBM - projekt v realizaci.</i>
TICBU0006	<i>Stanovení metodiky měření oxidů dusíku při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí - projekt v přípravě.</i>

Tabulka 5 Identifikace a názvy výzkumných projektů v hornictví.

V rámci realizace projektů bylo v roce 2021 provedeno 10 kontrolních dní.

Poskytování informací

Výroční zpráva za rok 2021 o poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, je zveřejněna na úřední desce ČBÚ a na stránkách www.cbusbs.cz. Žádosti o poskytnutí informací se týkaly např. dobývacích prostorů, starých nebo opuštěných důlních děl, oprávnění k hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem apod. Celkem bylo vyřízeno 68 žádostí, z toho 4 rozhodnutí o odmítnutí žádosti a 3 stížnosti. Nebylo podáno žádné odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti a stížnosti, jejímž důvodem byl způsob, popř. rozsah vyřízení ze strany povinného subjektu, byly vyřízeny doplněním poskytnuté informace.

V průběhu roku 2021 nebyla SBS požádána o informaci podle zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

Stížnosti a boj s korupcí

V průběhu hodnoceného období nebyly zaevidovány žádné stížnosti na nesprávný úřední postup či nevhodné chování úřední osoby ve smyslu ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ani oznámení s podezřením na možné korupční či protiprávní jednání.

Pozitivní motivace

Organizacím podléhajícím doзору SBS jsou jako projev uznání za dosažení vynikajících výsledků v oblasti BOZP a BP propůjčovány ceny „Zlatý Permon“. Zřizovateli ceny jsou ČBÚ, Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborový svaz Stavba ČR. Cenu propůjčuje na základě rozhodnutí

komise jménem všech zřizovatelů předseda ČBÚ. V roce 2021 předseda ČBÚ udělil ocenění ve všech kategoriích.

Za výjimečné zásluhy při záchraně života nebo majetku projevené při zásahu báňských záchranářů a za zvláštní zásluhy o zvýšení odborné úrovně báňské záchranné služby a záchranářské taktiky uděluje předseda ČBÚ „Záchranný kříž“. V roce 2021 předseda ČBÚ ocenil 28 báňských záchranářů.

K ocenění těch, kteří se významným způsobem zasloužili o rozvoj hornictví, uděluje ministr průmyslu a obchodu spolu s předsedou ČBÚ „Resortní medaile Jiřího Agricolly“. V roce 2021 byla tato medaile udělena 13 oceněným.

5. MEZINÁRODNÍ AKTIVITY

Zástupci ČBÚ se v oblasti těžby nerostů aktivně účastnili mezinárodních akcí:

- 31. mezinárodní konference „História, súčasnosť a budúcnosť baníctva a geológie“ na Slovensku. Zvláštní pozornost byla věnována zejména:
  - vývoji legislativy upravující dobývání ložisek nerostných surovin,
  - praktickým zkušenostem z dobývání ložisek nerostných surovin na povrchu i v podzemí.
- Projekt Bergbau, k navázání kontaktů mezi institucemi a subjekty působícími v oblasti hornictví v ČR a v Sasku. Projekt přispívá k výměně zkušeností a informací z oblasti hornictví, horního práva, sanací a rekultivací.

Zástupci ČBÚ se v oblasti výbušnin aktivně účastnili mezinárodních akcí:

- Prostřednictvím dálkového přístupu jednání výboru Evropské komise pro výbušniny, v rámci něhož měla relevanci pro dobývání ložisek, resp. provádění trhacích prací, témata spojená se zavedením systému SCEPYLT v Evropské unii a zpřísnění podmínek pro označování mj. rozbušek pro účely jejich zpětné sledovatelnosti.
- Jednání technické komise č. 321 Evropského výboru pro normalizaci, resp. její pracovní skupiny WG 6 k přípravě nových evropských norem harmonizovaných se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/28/EU, konkrétně pro trhavinu a střeliviny; přípravě technické specifikace pro posuzování shody trhavin vyráběných mobilními jednotkami v místě provádění trhacích prací.

6. PŘEHLED ČINNOSTÍ

Správní činnost

Stěžejní správní činnosti orgánů SBS shrnuje tabulka č. 6.

SPRÁVNÍ ČINNOST	POČET
<i>Oprávnění organizací k provádění hornické činnosti nebo k činnosti prováděné hornickým způsobem</i>	191
<i>Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, vč. změny, popř. zrušení</i>	24
<i>Povolení hornické činnosti podle plánu otvírky, přípravy a dobývání</i>	54
<i>Povolení dobývání ložisek nevyhrazených nerostů</i>	10
<i>Povolení plánu likvidace nebo zajištění</i>	27
<i>Schvalování čerpání rezerv finančních prostředků na sanace a rekultivace a na důlní škody</i>	51
<i>Rozhodnutí OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní rozhodnutí, stavební povolení, kolaudační rozhodnutí, rozhodnutí o změně stavby před dokončením, rozhodnutí o povolení odstranění stavby apod.)</i>	40
<i>Opatření OBÚ jako jiného stavebního úřadu (územní souhlas, souhlas s odstraněním stavby, souhlas s ohlášením apod., které nahrazují rozhodnutí)</i>	6
<i>Řízení o odvolání</i>	16
<i>Řízení o rozkladu</i>	3
<i>Výjimky z bezpečnostních předpisů</i>	4
<i>Povolení k předávání výbušnin</i>	84
<i>Povolení k vývozu výbušnin</i>	59
<i>Povolení k dovozu výbušnin</i>	9
<i>Povolení k tranzitu výbušnin</i>	30
<i>Vyjádření k zemi původu výbušnin</i>	82
<i>Povolení k nabývání výbušnin</i>	136
<i>Povolení trhacích prací malého rozsahu</i>	44
<i>Povolení trhacích prací velkého rozsahu</i>	23
<i>Povolení ohňostrojných prací</i>	7
<i>Povolení držení plastických trhavin bez detekčních látek</i>	1
<i>Stanovení podmínek zřizování staveb v chráněných ložiskových územích</i>	2 438
<i>Prošetřené stížnosti</i>	0
<i>Prošetřené petice</i>	1
<i>Počet stanovisek k územnímu plánu</i>	3 370

Tabulka 6 Přehled o počtu správních rozhodnutí, stanovisek a vyjádření.

V roce 2021 SBS také ověřovala odbornou způsobilost fyzických osob. Na základě úspěšně provedených zkoušek vydávala SBS fyzickým osobám průkazy, oprávnění, osvědčení nebo uznání odborné kvalifikace. Druhy ověřených odborných způsobilostí u fyzických osob a počty osob s cizí státní příslušností, kterým byla uznána odborná kvalifikace, sumarizuje tabulka č. 7.

OVĚŘOVÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI	POČET OSOB
<i>k výkonu funkce závodního lomu s těžbou nad 500 kt/rok</i>	50
<i>k výkonu funkce závodního lomu s těžbou do 500 kt/rok</i>	40
<i>k výkonu jiných báňských funkcí (důlní měřič, projektant, bezpečnostní technik)</i>	123
<i>k výkonu funkce závodní dolu</i>	43
<i>k výkonu funkce hlavní důlní měřič</i>	11
<i>k výkonu funkce ředitel hlavní báňské záchranné stanice</i>	2
<i>k výkonu funkce hodnotitel rizik ukládání odpadů</i>	2
<i>k výkonu funkce odborný znalec</i>	4
<i>k výkonu funkce technický vedoucí odstřelů</i>	2
<i>k výkonu funkce střelmistr s povolením ČBÚ dle § 71 odst. 2 vyhlášky č. 72/1988 Sb., o používání výbušnin</i>	0
<i>k výkonu funkce střelmistr</i>	15
<i>pro zacházení s pyrotechnickými výrobky</i>	9
<i>k výkonu funkce pyrotechnika</i>	13
<i>k výkonu ostatních funkcí</i>	162
<i>k uznání odborné kvalifikace (cizí státní příslušníci)</i>	12

Tabulka 7 Přehled o počtu osob, kterým byla SBS ověřena odborná způsobilost.

Evidenční činnost

Do činnosti orgánů SBS patří evidenční a informační činnosti, a to zejména:

- vedení evidencí založených právními předpisy (dobývací prostory, provozovaná hlavní důlní díla, osoby oprávněné k hornické činnosti a k činnosti prováděné hornickým způsobem, osoby s osvědčením k výkonu vybraných funkcí, podzemní objekty, pracovní úrazy, provozní nehody a nebezpečné události při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami, údaje o stavbách v dobývacích prostorech, které slouží k dobývání ložisek nerostů a úpravě a zušlechťení vydobytých nerostů, a další),
- evidence organizací, které v ČR nakládají s výbušninami, evidence povolení pro nabývání, předávání, dovoz, vývoz a tranzit výbušnin,
- předávání informací o výbušninách orgánům EU, jmenovitě zjištění výbušniny, která nesplňuje požadavky na výbušniny, zamítnutí žádosti o pohybu výbušnin v rámci EU (předávání do ČR, tranzit přes ČR), ověření způsobilosti subjektu ČR držet výbušniny (na žádost EU),
- vedení evidence výrobků obsahujících prekurzory výbušnin, podezřelých transakcí a centrální evidence informací o prekurzorech výbušnin,
- zápis přestupků fyzických osob v oblasti výbušnin do evidence přestupků vedené v Rejstříku trestů,

- předávání informací o rizikových stavech a nehodách v oblasti těžebních odpadů orgánům EU.

Evidenční činnost slouží v zákonem stanoveném rozsahu pro potřeby dalších orgánů státní správy a veřejnosti.

Legislativní a právní činnost

Legislativní a právní činnosti zajišťuje ČBÚ výhradně prostřednictvím vlastních zaměstnanců. Pouze v případě majetkových sporů s vyšší hodnotou využívá ČBÚ spolupráce s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových.

1. Legislativní činnost

Průběh legislativních činností. Činnost ČBÚ se v roce 2021 soustředila jak na přípravu návrhů zákonů, tak i návrhů vyhlášek. Kromě prací na právních předpisech ve vlastní gesci ČBÚ spolupracoval rovněž na přípravě právních předpisů v působnosti jiných resortů, zejména v rámci meziresortních připomínkových řízení.

Novelizace horního zákona a zákonů souvisejících. V roce 2021 byl završen legislativní proces spojený s novelou horního zákona připravovanou od roku 2017. Návrh novely, zaměřený na otázku sanací, rekultivací a důlních škod (včetně problematiky rezerv), dále na úhrady, báňsko-technickou evidenci, zveřejňování údajů o dobývacích prostorech a chráněných ložiskových územích, a rovněž na surovinovou politiku, byl vyhlášen ve Sbírce zákonů jako zákon č. 88/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. V rámci uvedeného zákona dochází k novelizaci horního zákona, kompetenčního zákona, zákona o rezervách a zákona o základních registrech.

Nový zákon o prekurzorech výbušnin. Pokud se jedná o přípravu návrhů dalších zákonů, v návaznosti na vydání Nařízení EP a Rady (EU) 2019/1148 ze dne 20. června 2019 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání, změně nařízení (ES) č. 1907/2006 a zrušení nařízení (EU) č. 98/2013, přistoupil ČBÚ již v roce 2019 k přípravě návrhu nového zákona o prekurzorech výbušnin. Návrh zákona byl schválen vládou usnesením vlády č. 668 ze dne 22. června 2020 a dne 13. července 2020 byl postoupen Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, kde se stal Sněmovním tiskem č. 945; až do konce 8. volebního období však nebyl v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR vůbec projednán. Z tohoto důvodu byl na konci roku 2021 ČBÚ opětovně připraven návrh zákona o prekurzorech výbušnin určený k projednání vládou ČR. K tomuto návrhu už (v intencích výjimky udělené předsedkyní Legislativní rady vlády) nebylo prováděno připomínkové řízení a bylo nově navrženo jeho schválení Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení tak, aby ČR co nejdříve odstranila přetrvávající kolizi s unijním právem.

Novelizace zákona č. 61/1988 Sb. V roce 2021 měl být završen legislativní proces také u novely zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů. Tento návrh byl vládou schválen (a to usnesením vlády č. 854 ze dne 24. srpna 2020) a následně postoupen dne 9. září 2020 Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. V Poslanecké sněmovně byl návrh zákona zařazen jako Sněmovní tisk č. 1003, přičemž ani u tohoto návrhu zákona nedošlo do konce 8. volebního období k jeho projednání.

Přípravy vyhlášek. Mezi další legislativní aktivity ČBÚ patřila příprava návrhů prováděcích vyhlášek, a to návrhu vyhlášky o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu vyhrazených elektrických zařízení při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami, a dále návrhu vyhlášky, kterou se mění některé vyhlášky související s vyhláškou o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu vyhrazených elektrických zařízení při hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami. K završení legislativního procesu došlo dne 25. května 2022 zveřejněním vyhlášek ve Sbírce zákonů.

Další změny v horním právu. Kromě změn v horním právu, které byly připravovány v gesci ČBÚ, došlo v horně-právní oblasti ještě k několika dílčím novelizacím, které byly iniciovány jinými resorty. Dílčí změny horního zákona, geologického zákona a zákona o hornické činnosti primárně úzce souvisely s pokračujícím procesem digitalizace a byly spojeny s vydáním zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. Další změny v horním právu pak přináší také rekodifikace českého stavebního práva, a to konkrétně zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona. Tento zákon zasahuje do horního zákona, zákona o hornické činnosti, zákona geologického a zákona o těžebních odpadech, přičemž účinnost zaváděných změn je stanovena převážně až k červenci roku 2023.

2. Právní činnost

V rámci své činnosti ČBÚ vystupuje v postavení účastníka soudních řízení; v některých případech mohou vystupovat před soudy samostatně i OBÚ.

Nejčastějším případem soudních sporů byly v roce 2021 spory ve správních věcech, (včetně problematiky přestupků a pokut za ně uložených). Sporů ve správním soudnictví bylo v roce 2021 vedeno celkem 29, z toho ve věcech přestupků 21.

Další skupinou soudních sporů byly spory v záležitostech civilních; v roce 2021 byly vedeny celkem 3 takové soudní spory.

Správa úhrad

OBÚ vykonávají správu úhrad z dobývacího prostoru a správu úhrad z vydobytých nerostů, které ve smyslu § 2 odst. 3 písm. b) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, mají charakter daně. Část osmá horního zákona, která je právním rámcem úhradových povinností, má strukturu daňového zákona a vymezuje jednotlivé atributy pro každou z těchto úhrad. Počínaje dnem 1. ledna 2017 je možné podání ve věcech úhrad učinit prostřednictvím interaktivních formulářů přístupných z webových stránek SBS.

Úhrada z dobývacího prostoru se stanoví jako součin základu úhrady, kterým je plocha dobývacího prostoru vymezená na povrchu v celých hektarech zaokrouhlených nahoru, a sazby, která činí 300 Kč, popř. 1 000 Kč, je-li hornická činnost v dobývacím prostoru povolena.

Za úhradové období 2021 činil výnos úhrady z dobývacího prostoru částku ve výši 82.823,45 tis. Kč. Příjemci celého výnosu jsou obce, na jejichž území se dobývací prostor nachází. Ve srovnání s výnosem úhrady za úhradové období 2020, který byl ve výši 83.297,55 tis. Kč, došlo ke snížení o 0,57 %.

Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2021 jsou uvedeny v tabulce č. 8.

OBÚ PRO ÚZEMÍ	POČET POPLATNÍKŮ (DRŽITELŮ DP)	POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)	VÝNOS ÚHRADY (KČ)
<i>krajů Jihomoravského a Zlínského</i>	55	137	8 024 200
<i>hlavního města Prahy a kraje Středočeského</i>	63	147	4 895 900
<i>krajů Libereckého a Vysočina</i>	29	95	3 595 500
<i>kraje Ústeckého</i>	37	96	20 779 300
<i>krajů Moravskoslezského a Olomouckého</i>	56	161	34 054 650
<i>krajů Plzeňského a Jihočeského</i>	45	132	3 622 600
<i>kraje Karlovarského</i>	17	39	5 351 600
<i>krajů Královéhradeckého a Pardubického</i>	46	91	2 499 700
CELKEM	348	898	82 823 450

Tabulka 8 Souhrnné údaje k úhradě z dobývacího prostoru za úhradové období 2021.

Úhrada z vydobytých nerostů je rovna součtu dílčích základů úhrady, které jsou pro jednotlivé nerosty rovny součinu množství vydobytého nerostu (čistá těžba) a sazby dle nařízení vlády č. 98/2016 Sb. V případě hnědého uhlí dobývaného povrchově je dle zákona místo čisté těžby uvažováno množství tepla v tomto nerostu obsažené. Příjemci výnosu úhrady jsou oprávněné obce a státní rozpočet s tím, že jejich podíly jsou odlišné pro různé skupiny nerostů. Úhrada se platí prostřednictvím tří záloh splatných v průběhu

úhradového období, kdy každá z nich je ve výši 20 % poslední známé úhrady. Doplátek do celkové výše úhrady za úhradové období je splatný do konce března následujícího kalendářního roku.

Výnos úhrady z vydobytých nerostů za úhradové období 2020 byl ve výši 735.527,50 tis. Kč; z toho podíl obcí jako oprávněných příjemců části výnosu činil 301.062,06 tis. Kč. Část podílu státního rozpočtu na výnosu úhrady ve výši 173.786,17 tis. Kč byla účelově použita k odstranění škod způsobených těžbou a jejími důsledky na životním prostředí. Ve srovnání s úhradovým obdobím 2019, kdy výnos byl ve výši 863.208,50 tis. Kč, došlo ke snížení celkového výnosu úhrady o 14,79 %, a to zejména z důvodu snížení čisté těžby důsledkem útlumové politiky některých organizací.

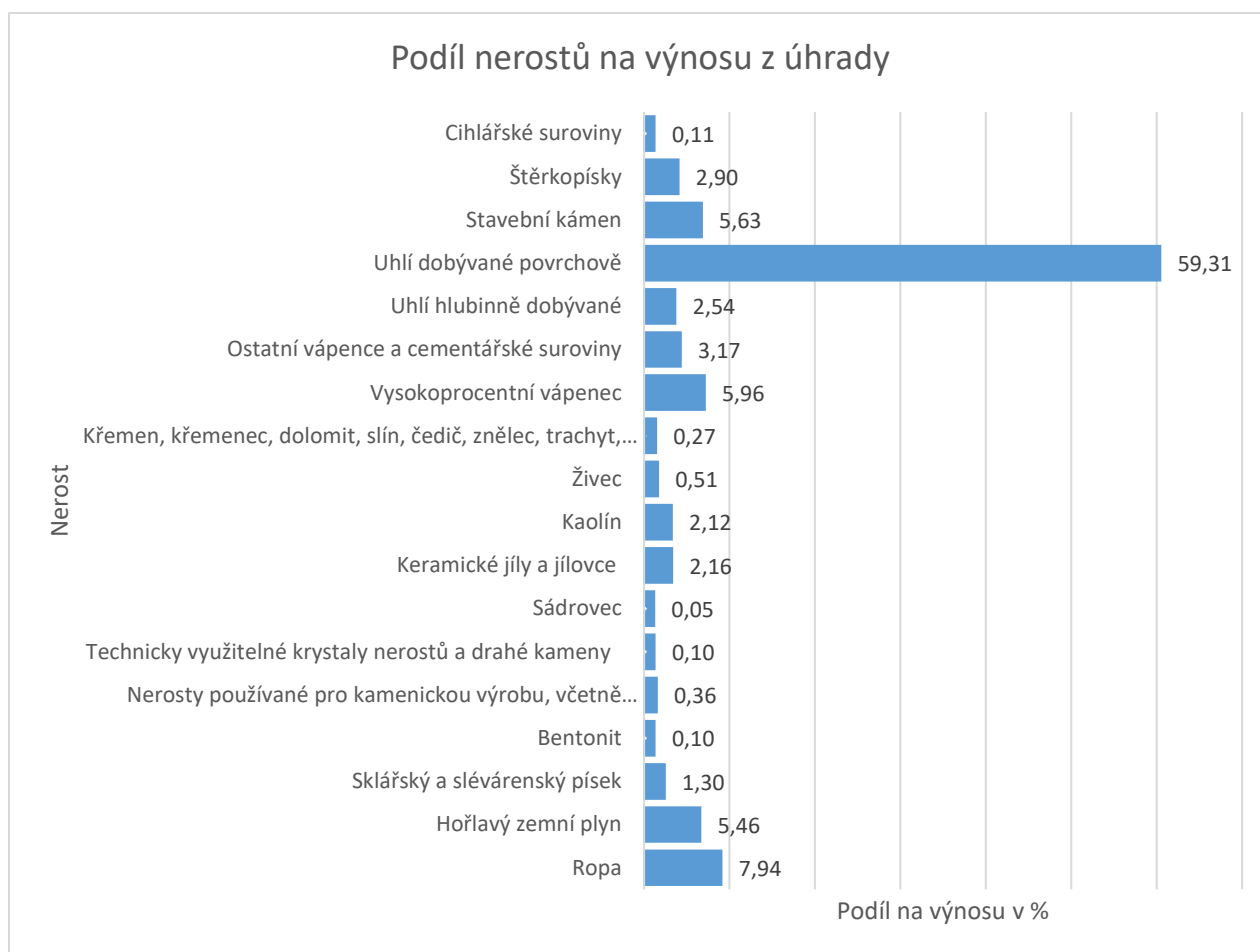
Souhrnné údaje k úhradě z vydobytých nerostů za úhradové období 2020 jsou uvedeny v tabulce č. 9.

OBÚ PRO ÚZEMÍ	POČET POPLATNÍKŮ	POČET PŘÍJEMCŮ (OBCÍ)	VÝNOS ÚHRADY (KČ)
<i>krajů Jihomoravského a Zlínského</i>	31	78	104 589 800
<i>hlavního města Prahy a kraje Středočeského</i>	40	59	42 548 400
<i>krajů Libereckého a Vysočina</i>	19	43	10 978 400
<i>kraje Ústeckého</i>	27	47	374 758 400
<i>krajů Moravskoslezského a Olomouckého</i>	33	88	66 770 600
<i>krajů Plzeňského a Jihočeského</i>	29	77	27 468 700
<i>kraje Karlovarského</i>	10	26	87 487 600
<i>krajů Královéhradeckého a Pardubického</i>	29	49	20 925 600
CELKEM	218	467	735 527 500

Tabulka 9 Souhrnné údaje k úhradě z vydobytých nerostů za úhradové období 2020.

Celkový přehled o podílu vydobytých nerostů na výnosu z úhrady za úhradové období 2020 znázorňuje graf na obrázku č. 4. Celkový přehled o úhradách z vydobytých nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2020 je zřejmý z tabulky č. 10.

Obrázek 4 Podíl jednotlivých nerostů na celkové výši úhrady za úhradové období 2020.

Druh vydobytého nerostu	Čistá těžba		Výše úhrady celkem	Státní rozpočet (Kč)			Obce (Kč)
	množství	jednotka		ČBÚ	MPO	MŽP	
			(Kč)	60 % SR	28 % SR	12 % SR	
Ropa	104 666	m ³	58 403 701	8 760 555	4 088 259	1 752 111	43 802 776
Hořlavý zemní plyn	148 719 256	m ³	40 154 199	6 023 130	2 810 794	1 204 626	30 115 649
Diatomit	45 539	t	225 419	83 856	39 133	16 771	85 659
Sklářský a slévarenský písek	1 159 702	t	9 555 948	3 554 813	1 658 913	710 963	3 631 260
Bentonit	225 719	t	749 388	278 772	130 094	55 754	284 767
Nerosty používané pro kamenickou výrobu, včetně štěpných břidlic	149 162	m ³	2 617 798	973 821	454 450	194 764	994 763
Drahé kameny - vltavín	316	kg	613 348	228 165	106 477	45 633	233 072
Drahé kameny - granát	97	kg	145 500	54 126	25 259	10 825	55 290
Sádrovec	16 694	t	364 600	135 631	63 295	27 126	138 548
Keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce	458 146	t	15 915 994	5 920 750	2 763 016	1 184 150	6 048 078
Živec	271 134	t	3 722 676	1 384 835	646 257	276 967	1 414 617
Kaolin	519 579	t	15 587 379	5 798 505	2 705 969	1 159 701	5 923 204
Nerosty vhodné k chem. - techn. zpracování	447 611	t	1 951 585	725 990	338 795	145 198	741 602
Vysokopropcentní vápenec	4 154 361	t	43 828 504	16 304 203	7 608 628	3 260 841	16 654 832
Ostatní vápenec a cementářské suroviny	7 167 827	t	23 295 438	8 665 903	4 044 088	1 733 181	8 852 266
Uhlí černé	1 861 000	t	18 423 900	2 763 585	1 289 673	552 717	13 817 925
Uhlí hnědé dobývané hlubinně	62 268	t	241 600	36 240	16 912	7 248	181 200
Uhlí hnědé dobývané povrchovým způsobem	29 442 532	t	436 221 000	175 360 842	81 835 060	35 072 168	143 952 930
Stavební kámen	14 221 918	m ³	41 385 781	15 395 511	7 184 572	3 079 102	15 726 597
Štěrkopísky	6 293 960	m ³	21 336 526	7 937 188	3 704 021	1 587 438	8 107 880
Cihlářské suroviny	562 297	m ³	787 216	292 844	136 661	58 569	299 142
CELKEM			735 527 500	260 679 265	121 650 324	52 135 853	301 062 058

Tabulka 10 Celkový přehled o úhradách z vydobytých nerostů dle jednotlivých nerostů a o rozdělení úhrad za úhradové období 2020.

Finanční rezervy

Povinnost vytvářet finanční rezervu k zajištění sanací a rekultivací pozemků dotčených těžbou a k vypořádání důlních škod je ukotvena v ustanovení § 37a odst. 1. zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rezerva finančních prostředků na činnosti související s nakládáním s těžebním odpadem se vytváří v souladu s ustanovením § 13 zákona č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů. Obvodní báňské úřady vydávají souhlas s tvorbou, čerpáním, převodem, výběrem a zrušením finančních rezerv.

V tabulce č.11 jsou uvedeny finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem, které dozorované organizace vytvořily ke dni 30.června 2021.

FINANČNÍ REZERVY KE DNI 30. ČERVNA 2021 (KČ)			
Nerost	Sanace a rekultivace	Důlní škody	Nakládání s těžebním odpadem
Uhlí	13 087 478 983	142 759 286	113 394 284
Ropa a zemní plyn⁴	417 470 905	1 370 000	0
Ostatní suroviny	2 897 784 877	87 333 300	0
CELKEM	16 402 734 765	231 462 586	113 394 284

Tabulka 11 Finanční rezervy na sanace a rekultivace, důlní škody a nakládání s těžebním odpadem.

Celková výše vytvořených finančních rezerv ke dni 30. června 2021 byla 16 747 591 635,- Kč.

OBÚ jako jiný stavební úřad

OBÚ se staly ode dne 1. ledna 2013 jinými stavebními úřady. Tato pravomoc jim byla svěřena zákonem č. 350/2012 Sb., kterým byl změněn zákon č 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). OBÚ tak rozšířily svoje kompetence o umístování a povolování staveb v hranicích dobývacího prostoru, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek, jakož i úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, včetně staveb úložných míst pro těžební odpad a skladů výbušnin, s výjimkou staveb náležejících do působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a staveb vodních děl (např. odkališť). Současně také pravomoc povolování jejich užívání, včetně odstraňování a ostatních pravomocí stavebního úřadu.

V návaznosti na vydávaná opatření a rozhodnutí a jejich následná naplňování stavebníky jsou orgány SBS též editory v Registru územní identifikace adres a nemovitostí (tzv. RÚIAN), který je pod správou Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

⁴ Včetně organizací provozujících podzemní zásobníky plynu.

V rámci připravované rekonstrukce stavebního zákona má být tato pravomoc svěřena do kompetence nové vzniklé státní stavební správě.

Kontrolní činnost

K zajištění úkolů spojených s působností orgánů SBS byla kontrolní činnost podrobněji uvedena v „Plánu řídicí, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) SBS na rok 2021“. S ohledem na průběžně přijímaná mimořádná a ochranná opatření spojená s epidemickou situací byl plán upraven a redukována kontrolní činnost.

Orgány SBS zaměřily kontrolní činnost zejména na:

- výkon hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem z hlediska dodržování báňských předpisů a dalších předpisů upravujících BOZP a BP,
- nakládání s těžebními odpady,
- výrobu, zpracování, používání a skladování výbušnin včetně kontroly technického stavu staveb určených k nakládání s výbušninami,
- plnění technických požadavků na výbušniny podle zákona o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh,
- nakládání s prekurzory výbušnin,
- kontrolu plnění povinností vyplývajících z vydaných povolení k nabývání, předávání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin,
- dodržování podmínek rozhodnutí vydaných OBÚ v rámci působnosti tzv. jiného stavebního úřadu a na technický stav staveb v dobývacích prostorech, které slouží otvírce, přípravě a dobývání nerostů a úpravě a zušlechtnění vydobytých nerostů,
- stav podzemních objektů a jejich udržování v bezpečném stavu.

Dozor vykonávaly orgány SBS prostřednictvím 103 báňských inspektorů. Kontroly byly prováděny zejména na základě analýzy výsledků z předchozí kontrolní činnosti, vnějších podnětů a dalších shromážděných poznatků z dozorové činnosti. Kontrolní činnost SBS byla prováděna formou jednodenních i vícedenních ohlášených i neohlášených kontrol. Báňští inspektoři z celkového počtu 1 419 kontrol provedli 1 309 fyzických prohlídek v ranních směnách, 103 fyzických prohlídek v odpoledních směnách a 2 fyzické prohlídky v nočních směnách, 5 fyzických prohlídek pracovišť v nepracovních dnech.

Výkon dozoru byl v roce 2021 v řadě případů prováděn na rizikových pracovištích, ve zhoršených pracovních podmínkách, v prostředí s nebezpečím výbuchu uhelného prachu nebo plynu, na pracovištích s nebezpečím důlních otřesů, v podzemních objektech (stoky, kolektory, šachtice, kanalizace) a v mezních situacích též v nedýchatelném prostředí.

Při kontrolní činnosti orgány SBS spolupracovaly s příslušnými odborovými organizacemi a podle okolností též s Policií ČR, orgány ochrany veřejného zdraví, hasičským záchranným sborem a s ostatními orgány státního dozoru.

Sankce

V průběhu roku 2021 orgány SBS při výkonu dozoru pravomocně udělily pokuty v celkové výši 708,000 tis. Kč. Přehled sankcí a zastavených pracovišť je uveden v tabulce č. 12.

OBÚ se sídlem/ČBÚ	POKUTY PŘÍKAZOVÝMI BLOKY (Kč)	POKUTY V ŘÍZENÍ O PŘESTUPKU (Kč)	ZASTAVENÁ PRACOVIŠTĚ
Brno	11 500	0	2
Praha	21 000	359 000	0
Liberec	2 000	5 000	0
Most	17 500	- 3 500	1
Ostrava	4 500	66 000	1
Plzeň	17 800	60 000	0
Sokolov	8 200	107 000	0
H. Králové	2 000	0	0
ČBÚ	0	30 000	1
CELKEM	84 500	623 500	5

Tabulka 12 Přehled sankcí a zastavených pracovišť.

7. STAV BOZP A BP V DOZOROVANÝCH ORGANIZACÍCH

ČBÚ eviduje údaje o provozních nehodách⁵ a pracovních úrazech⁶, ke kterým došlo při činnostech podléhajících dozoru orgánů SBS. Z evidovaných údajů ČBÚ sestavuje roční statistiky, které zveřejňuje na stránkách www.cbusbs.cz.

Vývoj BOZP a BP v dozorovaných organizacích je uveden v příloze nazvané „Informace o stavu bezpečnosti v hornictví a při nakládání s výbušninami za rok 2021“.

---

⁵ Provozní nehoda (havárie) – organizací bezodkladně ohlášená závažná událost, nebezpečný stav, provozní nehoda (havárie), závažný pracovní úraz, událost, kterou byly ohroženy životy nebo zdraví osob.

⁶ Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s nimi.